

KARKONOSKA PAŃSTWOWA SZKOŁA WYŻSZA
w Jeleniej Górze

MARIOLA SZYBALSKA-TARASZKIEWICZ

KULTUROWO-SPOŁECZNY OBRAZ RODZINY

w gimnazjalnych podręcznikach przedmiotu
„Wychowanie do życia w rodzinie”
oraz w wybranych polskich czasopismach
młodzieżowych (1999-2007)

Jelenia Góra 2012

SPIS TREŚCI:

WPROWADZENIE	s. 7
1. Przedmiot i cel badań	s. 7
2. Układ dysertacji	s. 12
3. Postępowanie badawcze	s. 16
I. DZIEJE RODZINY POLSKIEJ OD NARODZIN PAŃSTWOWOŚCI DO XXI WIEKU	s. 19
1. Od narodzin państwowości do późnego średniowiecza	s. 20
2. Od wieku XVI do połowy XVIII stulecia	s. 27
3. Od połowy XVIII wieku do I wojny światowej	s. 40
4. W II Rzeczpospolitej	s. 46
5. Od 1945 – 2007 r.	s. 50
II. LITERACKIE OBRAZY RODZINY W UTWORACH PISARZY POLSKICH - OD XIX DO POCZĄTKU XXI WIEKU	s. 67
1. Literackie obrazy rodziny polskiej w dobie przedrozbiorowej	s. 67
2. W dobie zaborów	s. 68
3. W dwudziestoleciu międzywojennym	s. 121
4. Po II wojnie światowej	s. 144
4.1. Literatura a zmiany polityczne i społeczne	s. 144
4.2. Lata 1945 – 1989	s. 147
4.3. Lata 1990 – 2007	s. 173
III. OBRAZ RODZINY W SŁOWNIKACH JĘZYKA POLSKIEGO	s. 187
1. Pole znaczeniowe pojęcia <i>rodzina</i>	s. 188
2. Pojęcie <i>rodzina</i> w słownikach języka polskiego	s. 188
2.1. <i>Słownik języka polskiego</i> Samuela Lindego	s. 188
2.2. Słownik wileński zwany także słownikiem Orgelbranda	s. 190
2.3. <i>Słownik języka polskiego</i> nazywany <i>Słownikiem warszawskim</i>	s. 191
2.4. <i>Słownik staropolski</i> pod redakcją Stanisława Urbańczyka	s. 193
2.5. <i>Słownik języka polskiego</i> pod redakcją Witolda Doroszewskiego	s. 195

2.6.	<i>Słownik języka polskiego</i> pod redakcją Mieczysława Szymczaka	s. 196
2.7.	<i>Praktyczny słownik współczesnej polszczyzny</i> pod redakcją Haliny Zgótkowej	s. 197
3.	Centrum znaczeniowe pojęcia <i>rodzina</i>	s. 199
4.	Pole leksykalne – nazwy stopni pokrewieństwa i powinowactwa	s. 200
4.1.	Nazwy stopni pokrewieństwa i powinowactwa	s. 201
IV.	EDUKACJA SEKSUALNA W OŚWIATOWYCH DOKUMENTACH FORMALNYCH W LATACH 1999 - 2007	s. 207
1.	Oświata seksualna w Polsce	s. 207
2.	Analiza zapisów dotyczących edukacji seksualnej i przygotowania do życia w rodzinie na tle reformy merytorycznej i strukturalnej dokonującej się w polskim systemie oświaty do 2007 r.	s. 209
3.	Wychowanie do życia w rodzinie w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych i gimnazjów w latach 1999 – 2007	s. 212
4.	Koncepcja merytoryczna, metodyczna i strukturalna podręczników wychowanie do życia w rodzinie	s. 216
V.	OBRAZ RODZINY POLSKIEJ W GIMNAZJALNYCH PODRĘCZNIKACH WYCHOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE	s. 220
1.	Koncepcja rodziny w podręcznikach gimnazjalnych do przedmiotu wychowanie do życia w rodzinie	s. 220
2.	Wizerunki postaci składających się na pojęcie rodzina	s. 245
2.1.	Kobieta	s. 245
2.1.1.	Kobieta jako istota biologiczna i seksualna, podlegająca określonym stadiom rozwoju	s. 246
2.1.2.	Kobieta jako osoba o charakterystycznych cechach psychiki i związanego z nią działania	s. 260
2.1.3.	Kobieta jako matka i żona	s. 269
2.1.4.	Kobieta jako osoba realizująca się zawodowo, wypełniająca różnorodne społeczne funkcje	s. 278
2.2.	Mężczyzna	s. 281
2.2.1.	Mężczyzna jako istota biologiczna i seksualna, podlegająca określonym stadiom rozwoju	s. 281

2.2.2.	Mężczyzna jako osoba o charakterystycznych cechach psychiki i związanego z nią działania	s. 293
2.2.3.	Mężczyzna jako ojciec i mąż	s. 301
2.2.4.	Mężczyzna jako osoba realizująca się zawodowo, wypełniająca różnorodne społeczne funkcje	s. 311
2.3.	Dziecko	s. 315
2.3.1.	Dziecko jako istota biologiczna, podlegająca określonym procesom fizjologicznym oraz wynikającym z nich stadiom rozwoju	s. 315
2.3.2.	Dziecko jako osoba o charakterystycznych cechach psychiki i związanego z nią działania	s. 322
2.3.3.	Dziecko jako osoba posiadająca rodzeństwo	s. 335
2.4.	Inni krewni	s. 337
VI.	OBRAZ RODZINY W WYBRANYCH POLSKICH CZASOPISMACH MŁODZIEŻOWYCH Z LAT 1999 – 2007	s. 340
1.	Czasopiśmiennictwo młodzieżowe w Polsce – krótki rys historyczny	s. 341
2.	„Dziewczyna” oraz „Victor Gimnazjalista” jako przykłady wybranych czasopism dla młodzieży w Polsce – analiza strukturalna i funkcjonalna	s. 343
3.	Koncepcja rodziny w miesięczniku „Dziewczyna” oraz w dwutygodniku „Victor Gimnazjalista”	s. 351
4.	Wizerunki postaci składających się na pojęcie rodzina	s. 372
4.1.	Kobieta	s. 372
4.1.1.	Kobieta jako istota biologiczna i seksualna, podlegająca określonym stadiom rozwoju	s. 372
4.1.2.	Kobieta jako osoba o charakterystycznych cechach psychiki i związanego z nią działania	s. 382
4.1.3.	Kobieta jako matka i żona	s. 400
4.1.4.	Kobieta jako osoba realizująca się życiowo i zawodowo, wypełniająca różnorodne społeczne funkcje	s. 410
4. 2.	Mężczyzna	s. 415
4.2.1.	Mężczyzna jako istota biologiczna i seksualna, podlegająca określonym stadiom rozwoju	s. 415
4.2.2.	Mężczyzna jako osoba o charakterystycznych cechach psychiki i związanego z nią działania	s. 425

4.2. 3. Mężczyzna jako mąż i ojciec	s. 432
4.2.4. Mężczyzna jako osoba realizująca się zawodowo, wypełniająca różnorodne społeczne funkcje	s. 437
4.3. Dziecko	s. 443
4.3.1. Dziecko istota biologiczna, podlegająca określonym procesom fizjologicznym oraz wynikającym z nich stadiom rozwoju	s. 443
4.3.2. Dziecko jako osoba o charakterystycznych cechach psychiki i związanego z nią działania	s. 448
4.3.3. Dziecko jako osoba posiadająca rodzeństwo	s. 455
4.4. Inni krewni	s. 459
PODSUMOWANIE	s. 465
BIBLIOGRAFIA	s. 482
ANEKS	s. 505